

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

**Česká zemědělská
univerzita v Praze**

Aktivizační metody ve vybrané výukové jednotce předmětu

Myslivost

Bakalářská práce

Autor: Ing. Monika Faltusová

Vedoucí práce: PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

2022

Zadávací list

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Institut vzdělávání a poradenství

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Ing. Monika Faltusová

Specializace v pedagogice
Učitelství odborných předmětů

Název práce

Aktivizační metody ve vybrané výukové jednotce předmětu Myslivost

Název anglicky

Activation methods in a selected teaching unit of the subject Game management

Cíle práce

Cílem práce je popsat učivo v předmětu Myslivost, zformovat souhrn odborných poznatků o aktivizačních metodách a tyto poznatky následně aplikovat v konkrétní cvičení na vybraná témata předmětu.

Metodika

1. Studium vybrané problematiky v dostupných informačních zdrojích a průběžné konzultace s vedoucí práce.
2. Vymezení terminologie a deskripce teoretických východisek.
3. Vymezení předmětu: Na základě studia odborné literatury bude zpracována literární rešerše, jejímž obsahem bude sestavení učebního plánu, definování problematiky předmětu myslivost na Střední škole lesnické ve Šluknově a dále popsání vybraných druhů aktivizačních metod. Následně bude zvoleno dané cvičení v rámci předmětu zaměřené na téma výživa zvěře. Poté bude vybráno pět konkrétních aktivizačních metod, u kterých bude detailně rozebrána jejich aplikace pro stanovené cvičení.
4. Vyvození závěru, soupis literatury, korekce formálních a stylistických náležitostí.
5. Harmonogram zpracování: Kompletní pracovní verzi práce odevzdat vedoucí práce do konce února 2021 kombinovaní studenti. Finální verzi práce odevzdat na studijní oddělení do konce března 2021.

Doporučený rozsah práce

Dle pravidel pro psaní bakalářské práce.

Klíčová slova

aktivizace, cvičení, odborný předmět, střední škola, zvěř

Doporučené zdroje informací

ČERVENKOVÁ, Iva. Výukové metody a organizace vyučování. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013. s. 153. ISBN 978-80-7464-328-8.

ČERVENÝ, Jaroslav. Myslivost: Ottova encyklopedie. 2., upr. vyd. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7360-895-8.

KOLKOVÁ, Jiřina. Aktivizační metody a formy ve výuce přírodovědných předmětů. Praha: UK, 2012.

[Disertační práce, vedoucí: RNDr.

Alena Morávková, Ph.D.] Digitální repozitář UK [online]. Copyright © [cit. 24.03.2020]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/42004/140019808.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

MAŇÁK, Josef a Vlastimil ŠVEC. Výukové metody. Brno: Paido, 2003. ISBN 80-7315-039-5.

ZORMANOVÁ, Lucie. Výukové metody v pedagogice: tradiční a inovativní metody, transmisivní a konstruktivistické pojetí výuky, klasifikace výukových metod. Praha: Grada, 2012. Pedagogika. ISBN 978-80-247-4100-0.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – IVP

Vedoucí práce

PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

Elektronicky schváleno dne 3. 2. 2021

PhDr. Lucie Smékalová, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 2. 2021

Ing. Karel Němejc, Ph.D.

Pověřený ředitel

V Praze dne 07. 10. 2022

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Aktivizační metody ve vybrané výukové jednotce předmětu Myslivost

vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V dne

.....

(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych touto cestou poděkovala PhDr. Lucii Smékalové, Ph.D. et Ph.D. za připomínky, cenné rady a odborné vedení této bakalářské práce. V neposlední řadě bych ráda poděkovala všem, kteří mě při psaní bakalářské práce podporovali, především rodině, partnerovi a nejbližším přátelům za pochopení, trpělivost a ochotu pomoci.

Abstrakt

Existují různé klasifikace vyučovacích metod, kterými je vhodné se řídit při sestavování výukových jednotek. Tato práce je zaměřena konkrétně na aktivizační metody, jejich druhy, význam, cíle a aplikaci do praxe. V dnešní době je na znalosti člověka vyvíjen stále větší tlak, a to jak v sociálním, tak v pracovním životě. Lidé se začínají učit hned po svém narození, a proto je nutné efektivní vzdělávání zahájit včas. Ve školním prostředí jsou k účinnému vzdělávání čím dál častěji využívány aktivizační metody.

V kompetenci každého pedagoga je zpracování vyučovaného tématu a s tím souvisí i příprava vyučování s využitím aktivizačních metod. Během implementace metod je důležité stanovit si výchovně-vzdělávací cíl a tímto cílem se poté řídit. Příhodné je stanovit si otázky, které mohou pedagogovi usnadnit volbu vhodných metod.

Na základě dostupných učebních osnov a učebního plánu byl vybrán pro aplikaci konkrétní aktivizačních metod předmět Myslivost na Střední lesnické a odborné škole Šluknov. Vybráno bylo celkem 6 aktivizačních metod (myšlenková mapa, brainstorming, jméno, pětilístek, T-graf, fyzická anketa). Aktivizační metody byly nejprve detailně popsány, a poté byl vytvořen konkrétní příklad pro určitou metodu a dané téma vyučované látky. Všechny vybrané metody byly následně vyzkoušeny v praxi se žáky střední školy jako cvičení pro rozvinutí intenzivnější činnosti žáků, kteří na to nejsou příliš zvyklí.

Žáci po aplikaci aktivizačních metod začali pracovat efektivněji a s daleko větším zaujetím. Je tedy zřejmé, že je třeba více rozvíjet problematiku těchto metod, a to jak v teoretické, tak v praktické rovině pro zlepšení podmínek výuky na českých školách.

Klíčová slova

aktivizace, cvičení, odborný předmět, střední škola, zvěř

Abstract

Different classifications of teaching methods are appropriate to follow when building teaching units. This work focuses primarily on activation methods, their types, meaning, goals, and application in practice. Nowadays, more and more pressure is put on a person's knowledge, both in social and working life. People start learning right after they are born, so it is necessary to begin effective education early. In the school environment, activation methods are increasingly used for effective teaching.

The processing of the taught topic is the competence of each teacher, and the preparation of teaching using activation methods is related to this. When implementing the methods, it is crucial to set an educational goal and follow it. It is appropriate to form questions that can facilitate the choice of suitable methods for the teacher.

Based on the available curriculum and curriculum, the subject of Game Management at the Secondary Forestry and Vocational School Šluknov was selected to apply specific activation methods. A total of 6 activation methods were selected (mind map, brainstorming, name, five-leaflet, T-chart, and physical survey). Activation methods were described in detail, and then a specific example was created for a particular method and a given topic of the taught subject. All the selected methods were subsequently tested in practice with secondary school pupils as an exercise to develop more intensive activity in pupils who are not very used to it.

After applying the activation methods, the students started to work more efficiently and enthusiastically. Therefore, it is evident that there is a need further to develop the issue of these methods, both theoretically and practically, to improve teaching conditions in Czech schools.

Keywords

activation, practice, professional subject, high school, game

OBSAH

ÚVOD.....	10
TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	11
1 Cíl a metodika.....	11
1.1 Cíl.....	11
1.2 Metodika práce.....	11
2 Vyučovací metody.....	12
2.1 Klasifikace vyučovacích metod.....	12
2.1.1 Dělení metod dle I. J. Lerner.....	12
2.1.2 Dělení metod dle J. Maňáka a V. Švece.....	13
2.2 Význam a cíle aktivizačních metod.....	15
2.3 Druhy aktivizačních metody a jejich charakteristika.....	16
2.3.1 Metody diskusní.....	18
2.3.2 Metody heuristické, metody problémového vyučování.....	19
2.3.3 Metody situační.....	20
2.3.3.1 Případová studie.....	21
2.3.3.2 Řešení problémových případů a konfliktních situací.....	21
2.3.3.3 Problémová metoda.....	21
2.3.3.4 Metoda projektů.....	22
2.3.4 Metody inscenační.....	23
2.3.5 Didaktické hry.....	23
2.3.6 Speciální metody.....	24
2.4 Příprava vyučování s využitím aktivizačních metod výuky.....	24
3 Výuková jednotka.....	26
3.1 Učební plán oboru lesnictví.....	26
3.2 Co je to vlastně myslivost.....	27

3.3	Předmět Myslivost	27
3.4	Učební osnova předmětu Myslivost.....	28
PRAKTICKÁ ČÁST		29
4	Základní informace o Střední lesnické a odborné škole Šluknov.....	29
4.1	Historie.....	29
4.2	Obory.....	30
4.2.1	Lesnictví.....	30
5	Aplikace aktivizačních metody.....	31
5.1	Myšlenková mapa	31
5.2	Brainstorming.....	32
5.3	Jméno	34
5.4	Pětilístek.....	35
5.5	T-graf.....	38
5.6	Fyzická anketa.....	39
ZÁVĚR.....		41
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		42
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....		45
SEZNAM PŘÍLOH.....		46

ÚVOD

Společnost a pracovní život v dnešní době vyžadují dovednosti, kdy je člověk schopen vyjednávat, spolupracovat a učit se sám. Tyto dovednosti se rozvíjejí v životě každého člověka, počínaje dětstvím. Je důležité, aby se tyto dovednosti procvičovaly i ve škole. Pokud si představíme model výuky, kdy učitel pouze přednáší informace a role žáka je jen poslouchat a klidně sedět, je to metoda staré školy. I dnes se občas najde místo pro tento model, ale pokud je to jediná výuková metoda ve třídě, všechny dovednosti (v učení, socializaci, spolupráci) se zužují. Oproti tomu využívání aktivizační metody je výukou novou, která plně podporuje rozvoj osobnosti a jednotlivých dovedností. Je důležité se zamyslet nad moderní společností a jejími požadavky na zručnost jednotlivce v pracovním životě a jak s nimi souvisí stará a nová metoda výuky.

Novodobá zjištění poukazují na to, že aktivizační metody jsou účinnějším způsobem učení. Aktivizační metody zvyšují zapojení, motivaci a pozornost žáků, ale také rozvíjejí některé kognitivní aspekty lépe než tradiční výuka. Aktivizační metody rozvíjejí dovednosti ve spokojnosti analýzy, syntézy a hodnocení. Dále také zvyšují vstřícnost, empatii a další sociální dovednosti. To vše a mnoho dalšího jsou jasné důkazy, že použití aktivizačních metod je velmi vhodným prvkem ve výuce žáků, a to nejen u nás v ČR, ale po celém světě.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1 Cíl a metodika

1.1 Cíl

Cílem práce je popsat učivo v předmětu Myslivost, zformovat souhrn odborných poznatků o aktivizačních metodách a tyto poznatky následně aplikovat v konkrétních cvičeních na vybraná témata předmětu.

1.2 Metodika práce

1. Studium vybrané problematiky v dostupných informačních zdrojích a průběžné konzultace s vedoucím práce.
2. Vymezení terminologie a deskripce teoretických východisek.
3. Vymezení předmětu: Na základě studia odborné literatury bude zpracována literární rešerše, jejímž obsahem bude sestavení učebního plánu, definování problematiky předmětu Myslivost na Střední škole lesnické ve Šluknově a dále popsání vybraných druhů aktivizačních metod. Následně budou zvoleny dané cvičení v rámci předmětu zaměřené na konkrétní učivo. Poté bude vybráno šest určitých aktivizačních metod, u kterých bude detailně rozebrána jejich aplikace pro stanovené cvičení.
4. Vyvození závěru, soupis literatury, korekce formálních a stylistických náležitostí.
5. Harmonogram zpracování: Kompletní pracovní verzi práce odevzdat vedoucí práce do konce února 2022 kombinovaní studenti. Finální verzi práce odevzdat na studijní oddělení do konce března 2022.

2 Vyučovací metody

Vyučovací metoda je cílený a záměrný postup, kterým učitel reguluje učení žáků při vyučování. Je to způsob záměrného uspořádání činnosti učitele a žáka směřující k danému výukovému cíli a způsob uspořádání učiva ve vyučovacím procesu (Vohradský a kol., 2009).

Jedná se o jeden z prvků vyučovacího procesu z didaktického trojúhelníku učitel, žák, obsah učiva (Mojžíšek, 1988). Úspěch či neúspěch celého procesu je závislý na výběru a použití správné vyučovací metody, což je zcela v kompetenci učitele (Nováková, 2014).

Učitel svým učením podněcuje, v souladu s výukovými cíli, odpovídající učební aktivity žáků. Například zaměřuje jejich pozornost na klíčové informace, vyvolává diskusi k danému učivu, zadává úkoly k samostudiu apod. Tímto způsobem tedy navozuje učení žáků. Učením si žáci pod vedením učitele osvojují vědomosti, dovednosti, návyky (Vohradský a kol., 2009).

Funkce výukových metod lze shrnout: informační (informovat žáka)

formativní (formování osobnosti žáka)

výchovná (Vohradský a kol., 2009).

2.1 Klasifikace vyučovacích metod

O klasifikaci vyučovacích metod existuje mnoho studií a literatury. Různí autoři používají různá kritéria pro klasifikaci metod. Namátkou uvedeme I. J. Lernera (1986), R. H. Davyho (1970), I. Mojžíška (1988), Maňáka (2003), T. Kotrbu a L. Lacinu (2007), Pecinu a L. Zormannovou (2019).

V této práci byly uvedeny dva způsoby dělení metod: dle Lernera a dle Maňáka.

2.1.1 Dělení metod dle I. J. Lernera

Dělené metod dle Lernera vychází z charakteru poznávacích činností žáka při osvojení obsahu učiva a z organizované činnosti učitele ve výuce:

- metoda informačně receptivní: předávání hotových informací žákům (výkladem, vysvětlováním, popisem, ilustrací, učebnicemi, pokusy, videoprogramem, filmem apod.), osvojení poznatků závisí na žakových schopnostech, zkušenostech a vlastnostech
- metoda reproduktivní: učitel konstruuje učební úkoly, řídí a kontroluje plnění učebních úloh, nevede k tvůrčí činnosti žáků, žáci poznatky aktualizují, reprodukují, řeší typové úlohy, záměrně či nezáměrně si zapamatovávají
- metoda problémového výkladu: učitel vytyčí problém (problém pouze pro žáky, učitel řešení zná) a žák ho řeší sám; cílem je postupné seznamování žáků a logikou jednotlivých fází řešení, u žáků ale často převažuje nezáměrné zapamatování
- metoda heuristická: učitel konstruuje učební úlohy tak, aby pro žáky znamenaly určitou obtíž a vyžadovaly tak od nich samostatné řešení některých fází, dochází k rovnováze mezi aktivitou učitele a žáka
- metoda výzkumná: od žáků vyžaduje samostatné hledání řešení pro celistvý problém úkolu, žáci si stanoví posloupnosti jednotlivých etap řešení, samostatně studují, učitel vybere vhodné učební úlohy, kontroluje průběh řešení, ale jeho aktivita v procesu výuky ustupuje do pozadí (Vohradský a kol., 2009).

2.1.2 Dělení metod dle J. Maňáka a V. Švece

Ve své publikaci „Výukové metody“ používají kombinovaný pohled na výukové metody a rozlišují tři skupiny, a to podle kritéria stupňující se složitosti edukačních vazeb.

1. klasické výukové metody

- metody slovní: vyprávění, vysvětlování, přednáška, práce s textem, rozhovor
- metody názorově-demonstrační: předvádění a pozorování, práce s obrazem, instruktáž

- metody dovednostně-praktické: napodobování, manipulování laboratorní a experimentální, vytváření dovednosti, produkční metody

2. aktivizační metody

- metody diskusní
- metody heuristické, řešení problému
- metody situační
- metody inscenační
- didaktické hry

3. komplexní výukové metody

- frontální výuka
- skupinová a kooperativní výuka
- partnerské výuka
- individuální a individualizovaná výuka, samostatná práce žáků
- kritické myšlení
- brainstorming
- projektová výuka
- výuka
- dramatem
- otevřené učení
- učení v životních situacích
- televizní výuka
- výuka podporovaná počítačem (Maňák a Švec, 2003)

2.2 Význam a cíle aktivizačních metod

Aktivizující metody přispívají svým podílem k překonání petrifikovaných stereotypů ve výuce a podporují tvořivé hledání učitelů. Inovačních, aktivizujících postupů využívají zejména alternativní typy škol. Aktivní výuka zvýrazňuje aktivní účast žáků na výuce, jejich výrazné zapojení do aktivit. Aktivizující metody se vymezují jako postupy, které vedou výuku tak, aby výchovně-vzdělávacích cílů bylo dosaženo hlavně na základě vlastní učební práce žáků, přičemž se důkaz klade na myšlení a řešení problémů (Maňák a Švec, 2003).

Cíle procesu výuky jsou a musí být nedílnou součástí systému výuky, neboť právě pro dosažení cílů celý proces výuky probíhá. Jedná se o předpokládaný, zamýšlený výsledek, k němuž žáci směřují v součinnosti s učitelem.

Cíle výuky mají čtyři základní funkce:

- orientační a anticipační: cíle výuky jsou orientační normou, která učiteli poskytuje normu, která ve výuce předvídá možnosti výuky
- motivační a stimulační: cíle orientují učitele i žáky k dosahování perspektiv a tím zvyšují motivaci
- realizační: cíle vedou učitele při realizaci výuky k výběru vhodných metod a prostředků výuky a tím pomáhají přesměrovat pedagogické představy na skutečnost
- regulační: projevuje se především při ověřování skutečného dosahování vytyčených cílů, jde o kritéria k hodnocení úspěšnosti výuky (Nováková, 2014).

Vzhledem k zaměření výukových metod je třeba při volbě a použití určitých metod vycházet z taxonomie výukových cílů. Taxonomie edukačních cílů se dělí dle oblastí – kognitivní (vzdělávací), afektivní (postojové), psychomotorické (výcvikové), sociální (komunikační; Nováková, 2014).

Prvním autorem taxonomie kognitivních cílů je Benjamin Samuel Bloom, který jí, s kolektivem psychologů, poprvé publikoval v roce 1956. Taxonomie začíná procesy méně náročnými na myšlení a končí procesy náročnějšími. Bloomova

taxonomie rozlišuje šest úrovní, přičemž vyšší vždy vyžaduje splnění té nižší úrovně (Hrabal a kol., 1984).

- zapamatování: žák je chopen zapamatovat si pojmy, fakta, pravidla, postupy a vyžaduje se pouze jejich opětovné vybavení, žák má umět definovat, doplnit, napsat, opakovat, pojmenovat, popsat, redukovat
- porozumění: žák pochopí význam sdělení, dokáže interpretovat, objasnit, opravit
- aplikace: žák je schopen používat poznatky o nových situacích, umí řešit problém, diskutovat, plánovat
- analýza: žák je schopen rozlišit sdělení na jednotlivé prvky a objasnit vztahy mezi jednotlivými prvky, odlišit podstatné
- syntéza: žák je schopen prvky opět sestavit do nové struktury, vyhledávat prvky z různých zdrojů, vytvořit nový celek
- hodnocení: žák je schopen posoudit hodnoty jednotlivých myšlenek (Nováková, 2014).

2.3 Druhy aktivizačních metody a jejich charakteristika

Výuka se uskutečňuje jako vzájemná interakce učitele a žáka. Žák není pouze objektem, ale i subjektem výchovy, proto je možno dosáhnout cíle pouze za předpokladu pochopení cíle žákem. Základním předpokladem je nutnost výběru správného didaktického prostředku působení na žáka. Bude-li cílem učitele pouze metody výkladu, bude žák pasivní a výuka bude vypadat jako přednáška. Žák bude více objektem než subjektem výchovy a vzdělání (Nováková, 2014).

V současné době je nutno cíle výuky stanovovat tak, aby žák měl schopnost naučené poznatky aplikovat, a zvláštní důraz se klade na jejich využití v praktickém životě. Je proto nutné v dnešní době přizpůsobit i prostředky výuky směrem k aktivnímu zapojení žáků (Nováková, 2014).

Podstatou těchto metod je plánovat, organizovat a řídit výuku k plnění výchovně-vzdělávacích cílů tak, aby žák k těmto cílům docházel hlavně

prostřednictvím vlastních poznávacích činností. Jedná se proto o vyučovací metody, které vedou k produktivnímu myšlení a vyvolávají u žáků produktivní aktivitu (Nováková, 2014).

Pro aktivizaci a aktivizační metody je zásadní motivace a zájem žáků. Jedním z nejdůležitějších faktorů je znalost cíle a pochopení smyslu práce. Při nepochopení se potom stává učivo nudné, nezajímavé a stereotypní. Znalost příčiny a důvodu určit činnosti a snaha o sebezdokonalení je silně motivující faktor hlavně u starších žáků. U mladších je nutné používat motivaci vnější, například sociální odměňování. Velmi dobré je také využít soutěživost žáků, což může být sám o sobě motivující faktor (Nováková, 2014).

Aktivizační metody mají velký přínos k rozvoji osobnosti žáka se zaměřením na jejich myšlenkovou a charakterovou samostatnost, zodpovědnost a tvořivost. Důležitá je také možnost individualizace a individuálního přístupu k žákům a jejich učivu. Oceňuje se i dobrý vliv na vytváření příznivého školního klimatu (Bednářová, 2007).

Velmi záleží na osobnosti učitele, aby uměl tyto metody správně používat, správně se rozhodovat, volit správné cesty ve výchovně-vzdělávací práci, ale hlavně vytvářet podmínky pro zdravý rozvoj žáka a správně ho motivovat (Maňák a Švec, 2003).

Aktivizační metody jsou všechny, které vedou k aktivitě žáka v procesu výuky. V podstatě každá didaktická metoda, je-li správně použita, může svým způsobem přispívat k aktivizaci učebních činností žáků. Existuje mnoho pohledů a dělení aktivizačních metod.

- podle stupně samostatnosti poznávacích činností žáků:
 - ✓ problémový výklad
 - ✓ metoda částečně výzkumná,
 - ✓ heuristická metoda výzkumná
- další dělení je:
 - ✓ problémové (viz výše)

- ✓ participativní: dialog v plénu skupiny
 - simulovaný dialog
 - dialog založený na písemných otázkách
 - dialog v kruhu
 - situační či případové studie
 - inscenační metody
 - brainstormingové metody
- nejčastěji používané dělení (tomu se budeme věnovat v naší práci)
 - ✓ diskusní metody
 - ✓ situační metody
 - ✓ inscenační metody
 - ✓ didaktické hry
 - ✓ specifické metody (Nováková, 2014).

2.3.1 Metody diskusní

Diskusní metody navazují na metodu rozhovoru a má různé varianty. Předmětem komunikace je vždy nějaký problém. Hlavním rysem je aktivní spoluúčast všech účastníků na řešení. Tato metoda je vhodná k upevňování učiva procvičováním a opakováním. Diskusní metody můžeme dělit na diskusi, brainstorming neboli burzu nápadů (Vohradský a kol., 2009).

Diskuse – disputace, rozprava, beseda, rokování, výměna názorů – má řadu variant a modifikací, které se mohou vzájemně odlišovat svými cíli a způsoby realizace. v podstatě však jde vždy o komunikaci ve skupině o určitém problému. Tato metoda, na rozdíl o rozhovoru, se vymezuje jako forma diskuse učitele a žáka, kdy si účastníci vyměňují názory na dané téma na základě svých znalostí a vědomostí a pro svá tvrzení předkládají argumenty a tím společně nacházejí řešení problému (Vohradský a kol., 2009).

Dobrá diskuse má jasně zaměřený cíl, minimum nápadů nevztahujících k danému cíli. Diskuse je konverzace ne monolog nebo série otázek. Nemusí se vždy zapojit všichni účastníci, neboť někteří mohou být vnitřně aktivní tím, že naslouchají a tvoří si svůj pohled na daný problém. Při diskusi by se měli všichni soustředit na zvolené téma a projevovat svůj názor, i když nemusí být správný. Vhodný je humor, ale ne lehkomyšlnost, znevažování tématu nebo diskutujících nebo předpojaté výroky či názory, to diskusi škodí (Vohradský a kol., 2009).

2.3.2 Metody heuristické, metody problémového vyučování

Heuristika je věda zkoumající tvůrčí myšlení. Jde o moderní termín označující významný lidský rys poznávat, odhalovat, objevovat v daném prostředí vše důležité pro život. Objevování bylo vždy učební metodou, kdy mladý jedinec podnikal aktivity, aby porozuměl jevům, které ho obklopovali a osvojil si potřebné poznatky a dovednosti. V dnešní době se klade na rozvoj heuristických metod stále větší důraz, protože společnost klade na školu požadavek k rozvíjení aktivní a tvořivé osobnosti. Na rozdíl od klasické výuky učitel žákovi poznatky přímo nesděljuje, ale vede ho k tomu, aby si je samostatně osvojovali, přičemž jim je nápomocen, radí a objevování řídí a usměrňuje (Vohradský a kol., 2009).

Prostřednictvím heuristických metod se učitel snaží naučit žáky samostatně a odpovědně pracovat a získávat poznatky různými technikami, které mají podporovat pátrání, objevování, hledání. Příkladem je kladení problémových otázek, expozice různých rozporů a problémů, seznamování s různými situacemi. Tyto strategie a techniky žáky silně motivují a pomáhají jim si osvojit potřebné znalosti a dovednosti. Nemohou však plně nahradit ostatní metody, protože žáci z časových důvodů nemohou objevovat vše sami (Vohradský a kol., 2009).

Učení cestou samostatného objevování představuje významný způsob poznávání a osvojování poznatků, ale pro jeho úspěšnost je nutné, aby žáci byli předem vybaveni předběžnými výchozími vědomostmi a dovednostmi, aby cíl, kterého chtějí dosáhnout, jim byl jasný a přiměřený jejich silám. Hlavním úkolem heuristických metod je podněcovat v žácích samostatné, tvořivé myšlení. K tomu potřebují, zvládnou řadu dovedností jako je shromažďování údajů, jejich třídění, kladení otázek a tvorba hypotéz, techniku řešení rozporů a problémů atd. Ani při

tomto objevování nepracuje žák sám, ale na druhou stranu má hodně prostoru, aby spoléhal na vlastní síly. Není nutné, aby žáci své poznatky a objevy verbalizovali, účelem metody je, aby získali prožitky a chuť poznávat a objevovat (Vohradský a kol., 2009).

2.3.3 Metody situační

Situační metody představují postupy, při nichž se vychází z nějaké konkrétní situace, kterou je nutné řešit. Řešení nemusí být vždy jednoznačné a nemusí být pouze jediné. Tyto metody se využívají hlavně ve vzdělávání dospělých např. při nácviku řídicích činností, při analýze událostí z hospodářské praxe, při osvojování dovedností správného rozhodování apod (Vohradský a kol., 2009).

Podstatou situačních metod je řešení problémového případu, který odráží nějakou reálnou skutečnost, zobrazuje určitý komplex vztahů a okolností, je výrazem střetu různých zájmů. Z pedagogického hlediska se za případ považuje metodicky zpracovaný materiál, který reflektuje problémovou situaci, u níž není jednoznačné řešení. Analyzovaná událost nemá pouze charakter těžké učební úlohy, ale vyžaduje, aby se žáci při jejím řešení učili promyšleně jednat a zvládat problémy, které přináší praxe (Vohradský a kol., 2009).

Fáze řešení situace:

- volba tématu: musí být v souladu s cíli výuky a odpovídat připravenosti žáků
- seznamování s materiály: žáci musí mít přístup k materiálům a informacím, které jsou pro daný problém nezbytné, jedná se o dokumentaci, písemnosti, obrazy, nahrávky apod., žáci si je mohou sami vyhledat
- vlastní studium případu: učitel by měl žáky uvést do dané problematiky, vytyčil sledované cíle a poskytl úvodní rady
- návrhy řešení, diskuse: v diskusích vyhrává návrh nejpropracovanější, žáci sdělují své názory, návrhy a závěry, která učitel srovnává se skutečností (Nováková, 2014).

Využití situačních metod je úspěšné tehdy, navazuje-li na méně komplexní metody, pokud mají žáci základní dovednosti myšlenkových operací, jsou samostatní

a mají přiměřené vědomosti a znalosti v té oblasti, které se řešený případ týká. Za hlavní přednost situační metody se považuje její zaměřenost na praxi, důraz na konkrétní řešení, aktivní sociální učení, aplikace teoretických poznatků, emocionální působení, simulace praxe. Existují i nedostatky, mezi které patří např. časová a materiální náročnost, statický popis, určité zjednodušení a zkreslení daného problému, příslušný důraz na analýzu situace a další (Nováková, 2014). Situační metody mohou být případová studie, řešení problému a konfliktních situací, problémová metoda (Vohradský a kol., 2009).

2.3.3.1 Případová studie

Je založená na speciálně vytvářených pedagogických situacích, jedná se o didakticky zjednodušený popis situace, která se může stát nebo už se stala, případ by měl být typický, ale ne příliš komplexní, aby měl žák co řešit (Nováková, 2014).

2.3.3.2 Řešení problémových případů a konfliktních situací

Metoda problémových případů navazuje na případovou metodu s tím, že žáci pracují na případech z praxe s minimálními didaktickými úpravami. Konfliktní situace je přirozenou součástí života a u žáků rozvíjí schopnost komunikace, toleranci k názorům ostatních, přijetí kompromisu (Nováková, 2014).

2.3.3.3 Problémová metoda

Je založená na řešení problému, problém by měl být předložen žákům tak, aby u nich vzbudil zájem, a tedy i touhu po vyřešení. Žáci se učí hledat příčiny jevů a chápat, případně předvídat jejich důsledky, své poznatky pak musí umět uspořádat a zdůvodnit, řešení problémových situací probíhá v několika fázích:

- vytvoření problémové situace
- analýza problémové situace
- formulace problému
- řešení problému
- verifikace řešení
- zobecnění postupu řešení problému (Nováková, 2014).

Metoda může být jednočláneková nebo složená s na sebe navazujícími dílčími problémy. Řešení řetězových úloh je výhodnější po jednotlivých krocích. Existují čtyři formy řešení problému:

- řešení pokus-omyl
- řešení intuicí
- užití minulé zkušenosti
- rozumová analýza (Nováková, 2014).

2.3.3.4 Metoda projektů

Projekt představuje poměrně rozsáhlou, prakticky významnou a reálné skutečnosti blízkou problematiku, jejíž řešení navrhnou žáci téměř samostatně. Cílem je podporovat samostatné získávání vědomostí a dovedností k řešení daných úkolů v praxi. Projekt je úkol, který má řešit žák sám nebo ve skupině a nese za něj odpovědnost. Při projektu se učí syntéze, je směřován více do praktického života, k aplikaci získaných vědomostí (Skalková, 1995).

Projekty lze rozdělit na:

- projekty, které jsou určeny k probírání a nacvičování nové látky
- projekty, které jsou určeny k opakování již získaných poznatků
- projekty, které jsou určeny k aplikaci poznatků na určitý životní problém

Většina projektů zasahuje do všech tří kategorií.

Etapy projektového vyučování:

- volba situace
- diskuse plánu řešení zvoleného problému a stanovení formy výsledku
- řešení problému
- závěr projektu

Projektová metoda podněcuje žákovo samostatné úsilí a myšlení. Projekt je svým obsahem nejobsáhlejší metoda a obsáhne větší časový úsek (Nováková, 2014).

2.3.4 Metody inscenační

Historie inscenačních metod se datuje už do období starého Říma, kdy touto metodou školili právníky a rétory. Používali je také jezuité či J. A. Komenský. V různých obdobích měli různé názvy, např. situační metody, hraní rolí, dramatická výchova, interakční hry, scénické hry apod. Jejich základní poslání však zůstává stejné (Vohradský a kol., 2009).

Inscenační metody se dělí na několik fází, které se mohou podle potřeby modifikovat. Obecně jde o tyto fáze:

- příprava inscenace: zahrnuje stanovení cíle, konkretizaci obsahu, časový plán, rozdělení rolí, vytyčení postupu
- realizace inscenace: v této fázi může být obtížné získat a přesvědčit ke spolupráci při obsazování konkrétních rolí, jednotlivý účastníci dostávají pokyny ke zpodobnění dané role, ale jen návodně, při nácviku se připouštějí různé kombinace provedení, vhodná je improvizace
- hodnocení inscenace: koná se nejlépe ihned po skončení inscenace, je důležité, aby hodnocení bylo citlivé a v pozitivním duchu, může probíhat formou diskuse v plénu, ve skupinách, pomocí připravených otázek nebo individuálně (Vohradský a kol., 2009).

2.3.5 Didaktické hry

Historie inscenačních metod se datuje už do období starého Říma, kdy touto metodou školili právníky a rétory. Používali je také jezuité či J. A. Komenský. V různých obdobích měli různé názvy, např. situační metody, hraní rolí, dramatická výchova, interakční hry, scénické hry apod. Jejich základní poslání však zůstává stejné (Vohradský a kol., 2009).

Inscenační metody se dělí na několik fází, které se mohou podle potřeby modifikovat. Obecně jde o tyto fáze:

- příprava inscenace: zahrnuje stanovení cíle, konkretizaci obsahu, časový plán, rozdělení rolí, vytyčení postupu

- realizace inscenace: v této fázi může být obtížné získat a přesvědčit ke spolupráci při obsazování konkrétních rolí, jednotlivý účastníci dostávají pokyny ke zpodobnění dané role, ale jen návodně, při nácviku se připouštějí různé kombinace provedení, vhodná je improvizace
- hodnocení inscenace: koná se nejlépe ihned po skončení inscenace, je důležité, aby hodnocení bylo citlivé a v pozitivním duchu, může probíhat formou diskuse v plénu, ve skupinách, pomocí připravených otázek nebo individuálně (Vohradský a kol., 2009).

2.3.6 Speciální metody

Do speciálních metod se zařazují veškeré metody, které nelze začlenit do jiných výše zmíněných skupin. Většinu speciálních metod jsou metody takové, které kombinují předchozí metody a metody specifické případové. Náleží sem také manažerské hry, které se často aplikují v různých hodnotících centrech vymezených převážně pro vývoj zaměstnanců ve firmě. Speciální metody mají úlohu převážně u vzdělávání a rozvoje dospělých. Do speciálních metod jsou zařazeny například „balík došlé pošty, cvičení ve vnímavosti, projektová výuka, icebreakers“ (Kotrba a Lacina, 2007).

2.4 Příprava vyučování s využitím aktivizačních metod výuky

Zpracování aktivizačních metod spolu s obvyklým vyučováním je v kompetenci každého pedagoga. Během implementace těchto metod je podstatné vymezit zřejmý vzdělávací a výchovný cíl, k jehož realizaci slouží vybraná metoda (Pecina a Zormanová, 2009). Praktická a aktivizační cvičení mohou být zajímavým zážitkem, během kterých jsou žáci aktivní a zapojují se sami do dění ve třídě, ale mohou se také změnit v nepříjemnou zkušenost, kdy ani pedagog neví, co bude následovat, protože jsou ve třídě nedostatečně vybaveni pro danou konkrétní metodu (Petty, 2004).

Zpracování aktivizačních metod je pro učitele časově náročnější, než je tomu u klasické frontální výuky, navíc tyto metody a jejich zpracování vyžaduje vyšší intenzitu citu pro jejich vhodný výběr. Během využití aktivizačních metod je nutné posoudit jejich vhodnost, pozitiva a negativa vybrané metody, časovou dotaci, případnost aplikování metody do učebny, zda je daná metoda vhodná pro vybranou skupinu žáků, klima školy apod. Aktivizační metody dodávají do výuky rozvoj kritického myšlení, vývoj kompetencí žáků a v neposlední řadě rozkvet tvořivosti. Všechny uvedené složky jsou v dnešním školství velmi žádoucí (Kotrba a Lacina, 2015).

Otázky, které mohou pedagogovi pomoci při volbě vhodných vyučovacích metod:

- Povedou metody k dosažení bezprostředních cílů?
- Přispějí k prohloubení znalostí, dovedností a směřují ke změně přístupu k učení?
- Mohou vyvolat učení ve více úrovních a ovlivnit více složek osobnosti?
- Vyžadují vyšší/nížší stupeň znalostí, dovedností nebo postojů (přístupů k učení), než jakým disponují žáci?
- Kolik času zabere jejich aplikace?
- Kolik prostoru a jakého je třeba, aby se mohly použít?
- Jaké pomůcky je nutné zajistit? Jsou přístupné?
- Jaké zvláštní dovednosti se předpokládají u pedagoga? Zvládne postup?
- Jsou vhodné pro pedagoga? Odpovídají stylu jeho práce?
- Jsou vhodné pro žáky? Odpovídají jejich očekávání?
- Vyvolávají u studentů pasivní nebo aktivní přístup k práci?
- Udávají pomalé či rychlé tempo?
- Vyžadují přiměřenou nebo příliš velkou míru kontroly (Grecmanová a kol., 2002).

Jestliže si pedagog zodpoví výše zmíněné otázky a samozřejmě správně, vyhne se opakovaným chybám, ke kterým právě při využívání aktivizačních metod často dochází. Učitel má možnost využít vlastní zkušenost praxi či zkušenosti svých kolegů (Kotrba a Lacina, 2015).

3 Výuková jednotka

Výuková jednotka je poměrně stálou soustavou nejpodstatnějších činitelů výchovně vzdělávacího postupu a jejich recipročních souvislostí, je určována faktory, jako je obsah a cíle daného předmětu, místem a časem její realizace, fyzickou a psychickou náročností a úrovní zkušeností a předpokladů učitelů a mnoha dalšími didaktickými fakty (Rychtecký a Fialová, 2002). Zpravidla výuková jednotka neboli vyučovací hodina trvá 45–50 minut. Kratší čas než 45 minut rozděluje prezentovaná témata do příliš segmentovaných částí a čas delší než zmíněných 50 minut odporuje hygieně duševního zdraví a ideálním principům výuky (Palán, 2021). Tato forma organizace je bezprostředně určována učitelem, který je v tomto případě dominantní, ale zároveň s tím přichází i jeho plná odpovědnost za výsledky žáků ve výchovně vzdělávacím postupu (Rychtecký a Fialová, 2002).

3.1 Učební plán oboru lesnictví

Účelem učebního plánu je stanovení hodinových dotací jednotlivých předmětů v každém ročníku, tím pádem stanovení celkového součtu časové dotace pro každý předmět každého ročníku (Smejkalová a Tupý, 2005), popřípadě upravení nebo rozšíření některých vzdělávacích oblastí a konkrétních předmětů. Reprezentuje přehled charakteristických údajů o organizaci vzdělávání a anticipuje obsah a rozsah učebních osnov (VRK plus s.r.o., 2021).

V příloze č. 1 je podrobný učební plán vybraného oboru, a to oboru lesnictví. Lze zde nahlédnout do časové dotace celého oboru a tím pádem se lze podívat i na hodinovou dotaci vybraného předmětu Myslivost. Hodinová dotace pro tento předmět je 1+1 v prvním ročníku studia a 2 hodiny v druhém ročníku studia. Jak lze vidět, v prvním ročníku si škola vymezila pro předmět Myslivost jednu disponibilní hodinu týdně. Celkem tedy během svého studia žák absolvuje 2 hodiny týdně v průběhu dvou let. Z učebního plánu lze také získat pro tento předmět doplňující informace a to například, že žáci mají samostatný předmět Zoologie v dotaci 5 hodin týdně během dvou let nebo předmět Stavby v dotaci 4 hodin během studium. Tyto předměty se prolínají s vybraným předmětem Myslivost, a tudíž časová dotace je adekvátní.

3.2 Co je to vlastně myslivost

„Dle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je myslivost soubor činností prováděných v přírodě ve vztahu k volně žijící zvěři jako součástí ekosystému a spolková činnost směřující k udržení a rozvíjení mysliveckých tradic a zvyků jakou součástí českého národního kulturního dědictví. Rozhodnutím Ministerstva kultury ČR ze dne 23.12.2011 se česká myslivost stala součástí seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky“ (Hanzal a kol., 2015).

3.3 Předmět Myslivost

Myslivost v České republice vykonává celkem 88 876 myslivců (Lotocký a Turek, 2021) a je podpořena Českomoravskou mysliveckou jednotou (ČMMJ), která je dlouholetým činným příslušníkem Federace organizací pro myslivost o ochranu volně žijící fauny v EU (FACE), nepochybně uznává měřítko trvale udržitelného využívání a příslušného managementu zvěře. Nicméně i v takovém případě je potřeba ustavičného školení myslivců, zdokonalení jejich vědomostí o biologii zvěře, souvislostech mezi jednotlivými druhy a spojitostí k jejich přirozenému prostředí, nejmodernějších znalostí o chovu a péči o zvěř a neméně důležité je také poslání a zodpovědnost lidí – myslivců – samotných (Červený a kol., 2019).

Myslivost historicky souvisí s lesnictvím, je tedy obvykle jedním z elementů při výuce na středoevropských lesnických školách. Úspěšné zakončení předmětu Myslivosti dovoluje žákům nahlédnout do komplexních ekosystémových spojitostí a energetických toků v krajině na které působí intenzivní lesní a zemědělské hospodaření (Hanzal a kol., 2015).

Žáci se v předmětu Myslivost obeznámí s historií i soudobou koncepcí myslivosti, mysliveckými zvyky a tradicemi, legislativou a statistikou, střelectvím a balistikou, mysliveckou kynologií a zoologií, chorobami zvěře, obornictvím a bažantnictvím, péčí o zvěř a životní prostředí a lovectvím. Po úspěšném absolvování předmětu žáci získají lovecký lístek a mohou dále pokračovat v průpravě o zbrojní průkaz. Předmět Myslivost je rozdělen do větších kapitol tematických celků, které jsou prakticky uvedeny výše a na menší podkapitoly, které svým obsahem doplňují jednotlivé vyučovací hodiny.

Žáci mají po absolvování předmětu ucelené znalosti o historii lovectví a myslivosti, o jejím současném pojetí, o organizacích a systémech jejího řízení, etologii a způsobech chovu zvěře a péče o ni, chorobách zvěře a mysliveckém hospodaření, legislativě, lovectví, kynologii, střelectví a balistice. Školáci dovedou uvedené odborné znalosti uplatnit v praxi. Dále umí propojovat znalosti, zvládat složitost a formulovat úsudky i při neúplných nebo omezených informacích, které však zohledňují společenskou a etickou odpovědnost, související s uplatňováním těchto znalostí a úsudků. Žáci vykazují schopnosti se dále samostatně vzdělávat, průběžně sledovat odborné zdroje, určit si vlastní vzdělávací potřeby a vlastní tempo studia v neznámém a proměnlivém prostředí vyžadujícím vysokou míru samostatnosti.

3.4 Učební osnova předmětu Myslivost

Učební osnovy se vytváří pro všechny vyučované předměty, počínaje volitelnými konče předměty vytvořenými z průřezových témat. Obsahem každé učební osnovy předmětu je vždy název vyučovaného předmětu, jeho charakteristika a vzdělávací obsah. Jako doporučený údaj lze uvádět i mezipředmětové souvislosti, popřípadě jiné zmínky, které specifikují provedení vzdělávacího obsahu (Kdolský, 2007). Z pohledu rozsahu jsou učební osnovu nejobsáhlejší součástí textu školního vzdělávacího programu (VRK plus s.r.o., 2021).

Příloha č. 2 obsahuje učební osnovu předmětu Myslivost v 1. ročníku a příloha č. 3 potom učební osnovu předmětu Myslivost pro 2. ročník. V tabulce lze najít obsah učiva pro jednotlivé výukové jednotky. Dále si je možné si přečíst k jednotlivým výukovým jednotkám o jejich výstupech rámcově vzdělávacího programu a také o výstupech školního vzdělávacího programu.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Základní informace o Střední lesnické a odborné škole Šluknov

Střední lesnická škola
a Střední odborná škola
Šluknov

Obrázek 1: Logo Střední školy Šluknov (<https://www.lesnicka-skola.cz/wp-content/uploads/2017/12/logo.png>)

4.1 Historie

Po druhé světové válce došlo k výraznému úbytku lesníků. Z toho důvodu se soudobé Ministerstvo školství a osvěty rozhodlo zřídit jednoleté lesnické školy. Dne 17. listopadu 1947 byla proto v Bělé pod Bezdězem založena „Státní škola pro lesníky“. V roce 1951 byly zrušeny jednoleté lesnické školy a tamější byla nahrazena Vyšší lesnickou školou, která byla již čtyřletá zakončená maturitní zkouškou. Po jednom roce byla však škola přesunuta do Varnsdorfu (Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov, 2021a).

Ve Varnsdorfu byl název školy obměněn na „Střední lesnická technická škola“. Vzhledem k faktu, že učitelé neučinili žádné kroky pro zlepšení výuky nebo obstarání účelného technického zařízení, škola byla opět přesunuta – tentokrát do Šluknova (Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov, 2021a).

Od roku 1954 do současnosti se škola nachází právě ve Šluknově. Na začátku měla škola 73 žáků denního studia a 30 žáků kombinovaného studia. Během let se ještě několikrát změnilo přesné zaměření školy (doba trvání studia, konkrétní obor, pro koho přesně je studium určeno, zakončení studia apod.) a jméno školy samotné. Při škole se během roku 1960 zrodilo školní polesí, školní honitba a také arboretum a od roku 1976 má škola také svou vlastní střelnici. Až v roce 2007 škola získává

nynější jméno, a to Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov (Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov, 2021a).

4.2 Obory

Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov nabízí široký repertoár oborů. Škola poskytuje maturitní obory stejně jako učební obory, po kterých si může žák dodělat maturitu nebo může vstoupit rovnou do praxe.

První větší skupinou jsou lesnické obory. Zde si může žák vybrat hned ze tří konkrétních oborů a to Lesnictví, Lesní mechanizátor nebo Lesnické práce. Obor lesnictví je zakončený maturitní zkouškou, další dva obory potom závěrečnou zkouškou. Druhou skupinou je Bezpečnostně právní činnost, zde si žák může vybrat pouze jeden obor se stejným jménem, ten je ukončen maturitní zkouškou. Třetí v řadě jsou sociální obory a zde si žák může opět vybrat, a to mezi oborem Sociální činnost (zakončené maturitní zkouškou) a Pečovatelské služby (zakončené závěrečnou zkouškou). Poslední kategorií jsou Gastronomické obory. I zde si žák zvolit mezi dvěma a to Pekař/ka a Práce ve stravování. Oba zmíněné obory jsou ukončeny závěrečnou zkouškou (Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov, 2021b).

4.2.1 Lesnictví

Jak již bylo zmíněno výše, obor Lesnictví je zakončený maturitní zkouškou, obor je tedy čtyřletý. Přijímací zkoušky jsou z českého jazyka a matematiky, tudíž není nutné mít již předchozí znalosti lesnictví. Celkový počet přijímaných žáků pro tento obor je 28. Vzhledem k tomu, že obor je spíše obecný, zaměřený na více témat, následné uplatnění je možné hned v několika typech zaměstnání. Jako příklady možných budoucích povolání lze třeba uvést profesionální myslivec, šéf týmu těžařů, revírník, strážce či ekolog národního parku, státní úředník, podnikatel ale i mnoho dalšího. Obor také umožňuje pokračování studia dále na vysoké škole (Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov, 2021c).

5 Aplikace aktivizačních metody

Celkem bylo vybráno šest aktivizačních metod, které byly aplikovány v předem vybraných vyučovacích hodinách předmětu Myslivost oboru lesnictví Střední lesnické školy a Střední odborné školy Šluknov. Použití aktivizačních metod bylo nejprve detailně popsáno a poté byl do přílohy vždy uveden konkrétní příklad pro představenou a popsanou aktivizační metodu.

5.1 Myšlenková mapa

Téma vyučovací hodiny:

Péče o zvěř: bionomie významných druhů lovné zvěře

Konkrétní téma ve výukové jednotce:

Úvod do péče o zvěř a životní prostředí

Cíle:

Cílem je seznámit žáky se základními pojmy, které budou probírány v předmětu Péče o zvěř a životní prostředí.

Metody výuky:

Myšlenková mapa

Rozvíjené kompetence (dle Bloomovy taxonomie):

Myšlenková mapa: pamatovat, pochopit, aplikovat, analyzovat

Organizační forma vyučování:

Skupinová forma

Pomůcky a technika:

Pro myšlenkovou mapu je potřeba papír a barevné tužky/pastelky.

Časový průběh a obsah:

Myšlenková mapa (Obr. č. 2): Žáci se rozdělí do skupin do 5, tudíž ve třídě vzniknou 4 skupiny. Žákům je vybráno hlavní téma, které musí dále rozvíjet v myšlenkové mapě a tím je péče o zvěř. Jejich úkolem je doprostřed papíru napsat centrální téma,

a na to následně navázat možnými podtématy, která se k tomu hlavnímu tématu vážou. Protože pracují ve skupině, dostanou pro zpracování sedmiminutový limit. Následně je jejich úkolem související podtémata spojit barvami a napojit na téma hlavní, dostanou další minutu pro vypracování. Závěrem je skupinová prezentace získaných výsledků před třídou.

Obrázek č. 2: Myšlenková mapa

Tato myšlenková mapa byla v rámci systému E-U-R využita na začátku hodiny, proto ve fázi E-evokace. Cílem bylo zjistit, co žáci o daném tématu již vědí.

5.2 Brainstorming

Téma vyučovací hodiny:

Péče o zvíř: bionomie významných druhů lovné zvíře

Konkrétní téma ve výukové jednotce:

Úvod do péče o zvíř a životní prostředí

Cíle:

Cílem je seznámit žáky se základními pojmy, které budou probírány v předmětu Péče o zvěř a životní prostředí.

Metody výuky:

Brainstorming

Rozvíjené kompetence (dle Bloomovy taxonomie):

pamatovat, pochopit, analyzovat, vyhodnotit

Organizační forma vyučování:

Skupinová forma

Pomůcky a technika:

Pro brainstorming papír a tužka/propiska.

Časový průběh a obsah:

Brainstorming (Obr. č. 3): Žáci se rozdělí do skupin po 5. Stanoveným tématem tentokrát je životní prostředí zvěře. Žáci ve skupině sepisují vše, co vědí nebo co si myslí, že o daném tématu ví. Vzhledem k jejich počtu dostanou žáci pro brainstorming desetiminutový interval. Následuje prezentace textu/myšlenek před celou třídou.

Obrázek č. 3: Krátká prezentace z brainstormingu

Krátký brainstorming a jeho prezentace byly využity v rámci systému E-U-R ve fázi U-uvědomění. Cílem bylo, aby si žáci uvědomili problematiku životního prostředí zvěře a daným způsobem brainstorming zpracovali nové informace pro lepší zapamatování.

5.3 Jméno

Téma vyučovací hodiny:

Péče o zvěř: příkrmování zvěře

Konkrétní téma ve výukové jednotce:

Trávení a živiny

Cíle:

Cílem je seznámit žáky s trávením a potřebnými živinami pro zvěř.

Metody výuky:

Jméno

Rozvíjené kompetence (dle Bloomovy taxonomie):

pamatovat, aplikovat

Organizační forma vyučování:

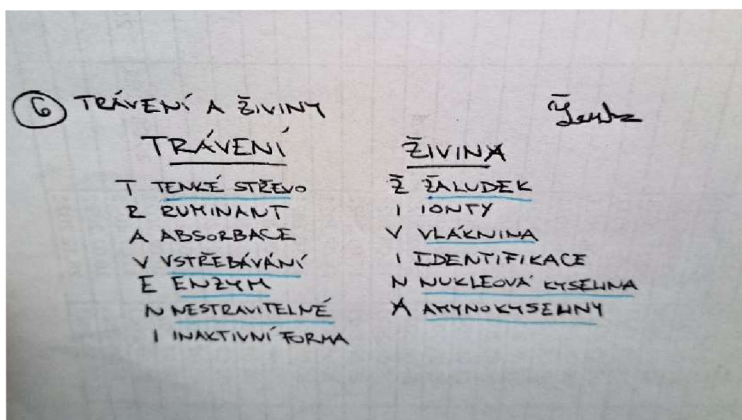
Individuální forma

Pomůcky a technika:

Pro jméno je potřeba papír a tužka/propiska eventuálně učebnice pro vyhledání informací.

Časový průběh a obsah:

Jméno (Obr. č. 4): Každý žák si vezme tužku a papír a jsou mu zadány slova trávení a živiny. Jejich úkolem je ke každému písmenu slova vymyslet slovo, které se nějak vážně právě se slovem trávení anebo živiny. Úkol je relativně těžší a z toho důvodu dostanou na zpracování deset minut. Následovat bude přednáška a jejich úkolem bude podtrhnout si slova, která během přednášky zazněla a oni je uvedli ve svém úkolu.

Obrázek č. 4: Jméno

Metoda Jméno byla v systému E-U-R využita ve fázi E-evokace, protože bylo důležité již mít znalosti daného tématu z předchozích hodin. Metoda je vhodná pro opakování učiva.

5.4 Pětílístek

Téma vyučovací hodiny:

Péče o zvěř: přikrmování zvěře

Konkrétní téma ve výukové jednotce:

Trávení a živiny

Cíle:

Cílem je seznámit žáky s trávením a potřebnými živinami pro zvěř.

Metody výuky:

Pětílístek

Rozvíjené kompetence (dle Bloomovy taxonomie):

pamatovat, pochopit, aplikovat, analyzovat

Organizační forma vyučování:

Individuální forma

Pomůcky a technika:

Pro pětílístek je nutné mít učebnici (nebo úryvek) pro přečtení textu, dále papír a tužka/propiska.

Časový průběh a obsah:

Pětílístek: Žákům je předložen úryvek z učebnice týkající se trávení v předžaludku (Obr. č. 5). Následně je jejich úkolem samostatně vyplnit pětílístek: jedno podstatné jméno (pojem), dvě přídavná jména, tři slovesa, čtyři slovní spojení (výrok) a jedno podstatné jméno (podstata), který odhalí, jestli textu porozuměli. Na přečtení textu a vypracování pětílístku (Obr. č. 6) mají žáci deset minut.

ŽALUDEK PŘEŽVÝKAVCŮ

Zvířata, která vyvrhují a přežvykují potravu, se nazývají přežvýkavci. Existují dva podřady přežvykujících zvířat: (1) *Ruminantia* - zahrnují jelena, losa, soba, karibu, antilopu, žirafu, pižmoně, bizona, krávu, ovci a kozu a (2) *Tylopoda* - zahrnují velblouda, lamu, alpaku a vikuňu. Základní rozdíl mezi těmito dvěma podřady je ten, že *Tylopoda* nemají knihu (*omasus*). Další rozdíl je ten, že kardiální žlázy, které se otevírají na ventrální plochu čepce a bachoru, mají malé výdutě. Tyto malé výdutě daly za vznik domněnce, že velbloud uchovává v bachoru vodu. Nebylo to prokázáno a bachor velblouda obsahuje zhruba stejné množství vody jako bachor ostatních přežvýkavců.

Předžaludek přežvýkavců je adaptován pro bakteriální fermentaci přijaté potravy. Tento proces umožňuje získávat energii, která by se jiným způsobem získat nedala. V jejich přirozeném prostředí se potrava přežvýkavců skládá z mladé, vzrostlé nebo suché trávy a savčí trávicí enzymy nemohou trávit celulózu, která je hlavním stavebním materiálem rostlinných tkání. Mikrobiální enzymy však dokáží trávit rostlinné buňky fermentací. Fermentace vyžaduje řízené podmínky pro dosažení maximální rychlosti degradace. Tyto podmínky se udržují odpovídající sekrecí, motilitou a teplotou. Vy-

vrhování soust k přežvykování (regurgitace) a samotné přežvykování napomáhá fermentaci tím, že se potrava rozmělnuje na jemnější částice s větším povrchem, což umožňuje lepší mikrobiální fermentaci. Pasoucí se přežvýkavci často spásají potravu po delší dobu a poměrně málo ji žvýkají. Přežvykání přijaté potravy (přežvykování neboli ruminace) se pak děje v době relativního klidu a odpočívání zvířat. Během přežvykování dochází znovu i k dokonalejšímu proslinění, které rovněž přispívá k dobrému průběhu fermentačního procesu.

Stavba a činnost

Předžaludek se skládá ze tří oddílů: (1) bachor (*rumen*), (2) čepce (*reticulum*), (3) kniha (*omasus*). Vlastní žaludek se nazývá slez (*abomasus*). Vzájemný vztah jednotlivých oddílů předžaludku je ukázán na obrázku 10.36 a 10.37. Předžaludek (tři oddíly) je uložen před vlastním žaludkem. Předžaludek je vystlán vrstevnatým rohovatějším epitelem a tvoří jícnovou oblast žaludku přežvýkavců (viz obrázek 10.6). Bachor zaujímá většinu prostoru na levé straně dutiny břišní. Jeho vztah k orgánům v dutině hrudní je znázorněn na obrázku 10.36. Všimněte si těsné polohy čepce vzhledem k srdci. Pohled na vnitřní orgány z pravé strany ukazuje obrázek 10.37. Slez je uložen převážně na pravé straně.

Obrázek č. 5: Úryvek z učebnice na téma trávení v předžaludku

Pětilístek

přejívkání

podstatné jméno (pojem)

pasoucí se

přijata

přídavné jméno

přejívkovat

fermentovat

vyvrhovat

sloveso

*mikrobiální
enzymy*

*dokonalé
proslinění*

*bakteriální
fermentace*

*kardiální
žlázky*

slovní spojení (výrok)

trávení

podstatné jméno (podstata)

Obrázek č. 6: Pětilístek

Aktivizační metoda Pětilístek byla využita v systému E-U-R ve fázi U-uvědomění. Bylo důležité, aby si žáci přečetli úryvek knihy a na základě nově získaných znalostí zpracovali aktivizační metodu. Tato metoda je velmi vhodná, pokud chce pedagog zjistit, jak žáci porozuměli textu.

5.5 T-graf

Téma vyučovací hodiny:

Péče o zvěř: nemoci zvěře a veterinární péče o zvěř

Konkrétní téma ve výukové jednotce:

Nemoci zvěře

Cíle:

Cílem je žáky seznámit s druhy krmiv, které konzumuje zvěř, ať už v přírodě či při přikrmování.

Metody výuky:

T-graf

Rozvíjené kompetence (dle Bloomovy taxonomie):

pochopit, aplikovat, analyzovat, vyhodnotit

Organizační forma vyučování:

Hromadná výuka

Pomůcky a technika:

Pro T-graf je nutná tabule s fixem eventuálně učebnice pro vyhledání informací.

Časový průběh a obsah:

T-graf (Obr. č. 7): Na tabuli jsou nakreslena dvě velká T. Úkolem žáků je vyjmenovat výhody a nevýhody přikrmování zvěře v zimě. Časový limit pro tuto aktivitu není stanoven, pokračuje se, dokud mají žáci ve třídě nějaké nápady.

Obrázek č. 7: T-graf

Metoda T-grafu je vhodná pro opakování učiva. V systému E-U-R bylo tudíž využita ve fázi R-reflexe, jako vhodný nástroj pro reflektování již získaného učiva.

5.6 Fyzická anketa

Téma vyučovací hodiny:

Péče o zvěř: nemoci zvěře a veterinární péče o zvěř

Konkrétní téma ve výukové jednotce:

Nemoci zvěře

Cíle:

Cílem je žáky seznámit s druhy krmiv, které konzumuje zvěř, ať už v přírodě či při přikrmování.

Metody výuky:

Fyzická anketa

Rozvíjené kompetence (dle Bloomovy taxonomie):

pamatovat, aplikovat

Organizační forma vyučování:

Hromadná výuka

Pomůcky a technika:

Pro fyzickou anketu je potřeba pouze přítomnost žáků.

Časový průběh a obsah:

Fyzická anketa (Obr. č. 8): Je nutné připravit několik tvrzení (platná i neplatná) o krmivech a následně jsou žáci vyzváni k fyzické reakci. Pokud s daným výrokem souhlasí, ať se postaví na pravou stranu třídy, pokud nesouhlasí, ať se postaví na levou stranu třídy. Tato aktivita by neměla zabrat více než pět až deset minut výuky.

Rozhodni, zda je tvrzení správné či chybné. Pro správné použij symbol ✓ a pro chybné X.	
1) Při průběrném odstřelu se z chovu vyřazuje zvěř slabě vyvinutá, ale zdravá a k chovu nevhodná.	X
2) Každé podezření zvěře z nemoci se hlásí veterinární službě.	✓
3) Brucelóza je virové onemocnění přenosné na člověka.	X
4) Příkrmováním zlepšujeme také jakost zvěře a zvěřinu, doplňujeme chybějící složky potravy zvěře a zvyšujeme odolnost zvěře proti nemocím.	✓
5) Příklady nemoci lovné zvěře přenosných na člověka: tularémie, brucelóza, tuberkulóza, toxoplazmóza, vzteklina, salmonelóza, sněh slezinná, psitakóza.	✓
6) Při vzteklině zvěř ve volnosti není nikdy agresivní, vždy je krotká a plachá.	X
7) Zvířata trpící tularémií ztrácejí plachost, jsou malátná a dají se chytit.	✓
8) Myxomatóza je důležité onemocnění šelem.	X
9) Nejběžnějším druhem motolice v ČR je motolice kopinatá.	X
10) K nakažení kokcidiózou dochází potravou a znečištěnou vodou trusem nemocných zvířat.	✓

Obrázek č. 8: Vybrané výroky pro fyzickou anketu

Fyzická anketa posloužila jako opakování, tudíž v systému E-U-R byla využita na konci hodiny, proto ve fázi R-reflexe.

ZÁVĚR

Aktivizační metody výuky se v posledních letech stále více uplatňují při kontaktní výuce. Organizace aktivizačních vyučovacích metod v dnešní době umožňuje žákům aktivně se zapojit do procesu výuky a učení. Žáci, kteří se aktivně zapojují, se pravděpodobně během kontaktní výuky naučí více, než by se naučili pouhým posloucháním pedagoga. Je však nutné si zdůraznit obecné tipy, které je třeba mít na paměti při organizování aktivizačních vyučovacích metod.

Zajištění shody; při používání aktivizačních metod je důležité se ujistit, že zvolené metody, které chceme použít, jsou v souladu s uvedenými cíli pro dané téma. Začít v malém; pokud máme malé nebo žádné zkušenosti s aktivizačními metodami, bylo by vhodné začít s nenáročnými (na přípravu, čas aj.) metodami, které jsou snadno použitelné během krátkých vyučovacích hodin. Určení jasných pokynů; během použití aktivizačních metod dbejme na to, aby byly pokyny jasné, aby žáci přesně věděli, co se od nich očekává. Sledování času; sledujme čas po celou dobu plnění úkolu. Dejme žákům o něco méně času, než je potřeba na dokončení úkolu, to zajistí, že začnou na zadání pracovat okamžitě. Zajištění dohledu i během úkolu; během úkolu dohlížejme na žáky. Zůstaňme ve třídě, zatímco žáci pracují. U dlouhých úkolů se projdeme po třídě a sledujme, jak práce pokračuje. Zapojení všech; v průběhu výkladu se vždy snažme všechny aktivovat. Za tímto účelem zkusme náhodně vyvolat žáky během rozboru úkolu a snažme se zajistit, aby to nebyli vždy stejní žáci, kdo mluví. Žáci v různém věku potřebují různé metody. Dokonce i předškolní zařízení těží z aktivizačních metod a je velmi důležité začít včas: variace metod vytvářejí bohaté učební prostředí. Tradiční výuka je pouze jednou částí a stále hraje důležitou roli při vytváření klidu a bezpečí ve třídě.

Po praktickém užití aktivizačních metod ve výuce lze říci, že žáci začali pracovat daleko lépe. Všichni žáci se zapojili, projevíli významnou snahu a aktivitu se do práce pustit s velkou chutí. Z tohoto důvodu se domnívám, že je vhodné tyto a jim podobné aktivizační metody ve výuce využívat pravidelně. Myslím si tedy, že by bylo vhodné se rozvoji aktivizačních metod dále věnovat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOTEMATICKÉ PUBLIKACE

BEDNÁŘOVÁ, Jana. *Aktivizující metody ve výuce na 1. stupni ZŠ* [bakalářská práce]. Brno: Masarykova univerzita, 2007.

ČERVENÝ, Jaroslav, KAMLER, Jiří, KHOLOVÁ, Helena, KOUBEK, Petr, MARTÍNKOVÁ, Natália. *Myslivosť: Ottova encyklopedie*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2019. s. 592. ISBN 978-80-7360-895-8.

HANZAL, Vladimír, HART, Vlastimil, JANISZEWSKI, Pawel, KOŘANOVÁ, Diana, NOVÁKOVÁ, Petra. *Myslivosť I*. Praha: Druckvo s.r.o., 2015. s. 392. ISBN 978-80-213-2637-8.

HRABAL, Vladimír, MAN, František, PAVELKOVÁ Isabella. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: SPN, 1984. s. 234. ISBN 80-04-23487-9.

KOTRBA, Tomáš, LACINA, Lubor. *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. Brno: Barrister & Principal, 2007. s. 186. ISBN 978-80-87029-12-1.

KOTRBA, Tomáš, LACINA, Lubor. *Aktivizační metody ve výuce: příručka moderního pedagoga*. Brno: Barrister & Principal, 2015. s. 224. ISBN 978-80-7485-043-1.

LOTOCKÝ, Miroslav, TUREK, Kamil. 2021. *Myslivočká statistika 2020/2021*. Myslivosť, Stáž myslivosti. **69**:18-21.

MAŇÁK, Josef, ŠVEC, Vlastimil. *Výukové metody*. Brno: PAIDO, 2003. s. 220. ISBN 80-7315-039-5.

MOJŽÍŠEK, Lubomír. *Vyučovací metody*. Praha: SPN, 1988. s. 341.

NOVÁKOVÁ, Jiřina. *Aktivizují metody výuky*. Praha: Univerzita Karlova, 2014. s. 60. ISBN 978-80-7290-649-9.

PECINA, Pavel, ZORMANOVÁ Lucie. *Metody a formy aktivní práce žáků v teorii a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, 2009. s. 147. ISBN 978-80-210-4834-8.

PETTY, Geoffrey. *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 2013. s. 568. ISBN 978-80-262-0367-4.

RYCHTECKÝ, Antonín, FIALOVÁ, Ludmila. 2002. *Didaktika školní tělesné výchovy*. Praha: Karolinum – nakladatelství Univerzity Karlovy, 2002. s. 187. ISBN 80-718-4127-7.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Za novou kvalitou vyučování*. Brno: PAIDO, 1995. s. 89. ISBN 80-85931-11-7.

GRECMANOVÁ, Helena, URBANOVSKÁ, Eva, HOLOUŠOVÁ, Drahomíra. *Obecná pedagogika*. Olomouc: Hanex, 2002. s. 231. ISBN 80-85783-20-7.

VOHRADSKÝ, Jiří, HODINÁŘ, Jan, ONDREJČÍK, Karel, SIMBARTL, Petr, ŠTICH Lukáš, VILD, Miroslav. *Výukové metody*, dostupné z https://www.cdmvt.zcu.cz/storage/navody/Simbartl_Stich_Omlouvame_se_zaciname/kurz/HTML/m01/vyukovemetody.doc. Plzeň: ZČU, 2009.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

KDOLSKÝ, Marek. 2007. *Učební osnovy*. [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/ZK/1471/UCEBNI-OSNOVY.html>

PALÁN, Zdeněk. *Vyučovací jednotka*. [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <http://www.andromedia.cz/andragogicky-slovník/vyučovaci-jednotka>

SMEJKALOVÁ, Adriena a TUPÝ, Jan. 2005. *Rámcový učební plán*. [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/339/RAMCOVY-UCEBNI-PLAN.html>

Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov. 2019. *Historie a současnost naší školy*. [online]. [cit. 2021a-12-30]. Dostupné z: <https://www.lesnicka-skola.cz/obskole/historie-soucasnost-nasi-skoly/>

Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov. 2019. *Obory*. [online]. [cit. 2021b-12-30]. Dostupné z: <https://www.lesnicka-skola.cz/pro-uchazece/obory/>

Střední lesnická škola a Střední odborná škola Šluknov. 2019. *Lesnictví*. [online]. [cit. 2021c-12-30]. Dostupné z: <https://www.lesnicka-skola.cz/pro-uchazece/obory/lesnicke-obory/lesnictvi/>

VRK plus s.r.o. *Učební plány*. [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z:
<https://www.vrk.cz/help/user/ch13s03.html>

VRK plus s.r.o. *Učební osnovy*. [online]. [cit. 2021-12-29]. Dostupné z:
<https://www.vrk.cz/help/user/ch13s04.html>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Obrázek 1: Logo Střední školy Šluknov

Obrázek č. 2: Myšlenková mapa

Obrázek č. 3: Krátká prezentace z brainstormingu

Obrázek č. 4: Jméno

Obrázek č. 5: Úryvek z učebnice na téma trávení v předžaludku.

Obrázek č. 6: Pětílístek

Obrázek č. 7: T-graf

Obrázek č. 8: Vybrané výroky pro fyzickou anketu

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Učební plán oboru lesnictví

Příloha č. 2: Učební osnova předmětu Myslivost v 1. ročníku

Příloha č. 3: Učební osnova předmětu Myslivost ve 2. ročníku

Příloha č. 1: Učební plán

Vzdělávací oblast/Obsahový okruh	Předmět	Studium				Týdenní dotace (celkem + disponibilní)
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	
Povinné předměty						
Jazykové vzdělávání a komunikace	Český jazyk a literatura	3	3	2+2	2+2	10+4
	Cizí jazyk <ul style="list-style-type: none"> • Anglický jazyk • Německý jazyk 	2+1	2+1	3+1	3+1	10+4
Společenskovědní vzdělávání	Dějepis	2				2
	Občanská nauka		1+1	1+1	1+1	3+3
Přírodovědné vzdělávání	Fyzika		2			2
	Chemie	1+1	1+1			2+2
Matematické vzdělávání	Matematika	2+1	3	3+1	2+2	10+4
Vzdělávání pro zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích	Výpočetní technika	2	2			4
Ekonomické vzdělávání	Ekonomika	2	2	2		6
Odborné vzdělávání	Botanika	2+1	2+1			4+2
	Hospodářská úprava lesů			3	2+1	5+1
	Lesní těžba			2	3+1	5+1
	Motorová vozidla			1+1		1+1
	Myslivost	1+1	2			3+1
	Nauka o lesním prostředí	1+2	3			4+2
	Odborná praxe	0.8+1	1.7	2.6	2.2	7.3+1
	Ochrana lesů			3	2+1	5+1
	Pěstování lesů			2+1	2+2	4+3
	Stavby		2	1+1		3+1
	Stroje a zařízení	1+1				1+1
	Zoologie	1+2	2			3+2
Celkem hodin		33.8	34.7	35.6	32.2	102.3+34

Příloha č. 2: Učební osnova předmětu Myslivost v 1. ročníku

Myslivost	1. ročník	Počet vyučovacích hodin: 34 + 34
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
zdůvodní myslivost jako jev sociokulturní	zdůvodní myslivost jako jev sociokulturní	Myslivost jako společenský jev: myslivost jako součást kultury
vysvětlí, jaký je hospodářský přínos myslivosti	vysvětlí, jaký je hospodářský přínos myslivosti	Myslivost jako společenský jev: hospodářský význam myslivosti
uvede myslivecké zvyky	uvede myslivecké zvyky	Myslivost jako společenský jev: historie myslivosti, myslivecké zvyky a tradice
orientuje se v rozdílném pojetí myslivosti v různých zemích a lidských kulturách	orientuje se v rozdílném pojetí myslivosti v různých zemích a lidských kulturách	Myslivost jako společenský jev: myslivost ve světě
aplikuje právní předpisy týkající se myslivosti	aplikuje právní předpisy týkající se myslivosti	Myslivost jako společenský jev: právní předpisy v myslivosti
plánuje chov a lov zvěře v honitbách v návaznosti na stav ekosystémů	plánuje chov a lov zvěře v honitbách v návaznosti na stav ekosystémů	Myslivost jako společenský jev: myslivost a životní prostředí
vede mysliveckou evidenci	vede mysliveckou evidenci	Myslivost jako společenský jev: myslivecká evidence
objasní rozdělení zbraní	objasní rozdělení zbraní	Lovecké střelectví: historický vývoj a rozdělení zbraní
vysvětlí složení a specifické rozdíly jednotlivých druhů loveckých palných zbraní a střeliva pro ně	vysvětlí složení a specifické rozdíly jednotlivých druhů loveckých palných zbraní a střeliva pro ně	Lovecké střelectví: lovecké palné zbraně a střelivo
bezpečně zachází s loveckou palnou zbraní při střelbě na střelnici i při praktické lovecké střelbě	bezpečně zachází s loveckou palnou zbraní při střelbě na střelnici i při praktické lovecké střelbě	Lovecké střelectví: balistika a kulové brokové rány
ošetřuje lovecké palné zbraně a střeleckou výstroj při jejich užívání i ukládání	ošetřuje lovecké palné zbraně a střeleckou výstroj při jejich užívání i ukládání	Lovecké střelectví: zacházení se zbraní a zásady praktické lovecké střelby, péče o zbraně a výstroj
vysvětlí povinnosti při ukládání, nošení a používání palné zbraně vyplývající jejímu držiteli ze zákona	vysvětlí povinnosti při ukládání, nošení a používání palné zbraně vyplývající jejímu držiteli zákona	Lovecké střelectví: ukládání zbraní a střeliva
orientuje se v plemenech loveckých psů, popíše správně typická plemena a vysvětlí jejich použitelnost	orientuje se v plemenech loveckých psů, popíše správně typická plemena a vysvětlí jejich použitelnost	Myslivecká kynologie: plemena loveckých psů
vysvětlí obecné zásady chovu psů	vysvětlí obecné zásady chovu psů	Myslivecká kynologie: chov psů
objasní výcvik loveckého psa v poslušnosti a v honitbě	objasní výcvik loveckého psa v poslušnosti a v honitbě	Myslivecká kynologie: výcvik psa
orientuje se v problematice svodů, výstav a pracovních zkoušek psů loveckých plemen	orientuje se v problematice svodů, výstav a pracovních zkoušek psů loveckých plemen	Myslivecká kynologie: svody, výstavy a zkoušky psů
orientuje se v chorobách psů a vysvětlí zásady veterinární péče o loveckého psa	orientuje se v chorobách psů a vysvětlí zásady veterinární péče o loveckého psa	Myslivecká kynologie: choroby a veterinární péče

Příloha č. 3: Učební osnova předmětu Myslivost ve 2. ročníku

Myslivost	2. ročník	Počet vyučovacích hodin: 68
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo
popíše bionomii typických a významných druhů lovné zvěře	popíše bionomii typických a významných druhů lovné zvěře	Péče o zvěř: bionomie významných druhů lovné zvěře
objasní pojem „honitba“ a vysvětlí, na čem závisí její úživnost a kvalita	objasní pojem „honitba“ a vysvětlí, na čem závisí její úživnost a kvalita	Péče o zvěř: honitba, její úživnost a kvalita
dodržuje zásady příkrmování a ochrany zvěře v době nouze	dodržuje zásady příkrmování a ochrany zvěře v době nouze	Péče o zvěř: příkrmování zvěře Péče o zvěř: ochrana zvěře před škodlivými činiteli
orientuje se v nemocech zvěře a objasní zásady veterinární péče o zvěř	orientuje se v nemocech zvěře a objasní zásady veterinární péče o zvěř	Péče o zvěř: nemoci zvěře a veterinární péče o zvěř Péče o zvěř: základní předpisy pro zacházení s ulovenou zvěří a pro hygienu zvěřiny
respektuje chovatelské hledisko při výkonu průběrného odstřelu	respektuje chovatelské hledisko při výkonu průběrného odstřelu	Péče o zvěř: oblasti chovu zvěře Péče o zvěř: průběrný odstřel zvěře
popíše intenzivní chovy zvěře, vysvětlí jejich způsoby a zásady a veterinární problematiku	popíše intenzivní chovy zvěře, vysvětlí jejich způsoby a zásady a veterinární problematiku	Péče o zvěř: intenzivní chovy zvěře, obory a bažantnice Péče o zvěř: základy veterinární problematiky u intenzivních chovů zvěře a v tzv. volných honitbách
podle stop zjistí přítomnost zvěře v honitbě	podle stop zjistí přítomnost zvěře v honitbě	Péče o zvěř: určování přítomnosti zvěře v honitbě, stopoznalství
určí druh, věk, pohlaví, zdravotní stav a chovatelskou hodnotu pozorované zvěře	určí druh, věk, pohlaví, zdravotní stav a chovatelskou hodnotu pozorované zvěře	Péče o zvěř: rozpoznávání zvěře
popíše a vysvětlí způsoby osamělých i společných lovů zvěře odstřelem	popíše a vysvětlí způsoby osamělých i společných lovů zvěře odstřelem	Lov zvěře: lov zvěře odstřelem – lomy osamělé a společné
orientuje se ve specifických způsobech lovu (vyhánění zvěře z nor, sokolnictví apod.)	orientuje se ve specifických způsobech lovu (vyhánění zvěře z nor, sokolnictví apod.)	Lov zvěře: vyhánění zvěře z nor Lov zvěře: sokolnictví
popíše a vysvětlí postupy při odchyту zvěře	popíše a vysvětlí postupy při odchyту zvěře	Lov zvěře: odchyt zvěře
rozpozná značení postřelené zvěře a umí ji dohledat	rozpozná značení postřelené zvěře a umí ji dohledat	Lov zvěře: značení zvěře po ráně, dohledávka a dosled
vyvrhuje zvěř, ošetřuje zvěřinu a nakládá s ní v souladu s veterinárními předpisy	vyvrhuje zvěř, ošetřuje zvěřinu a nakládá s ní v souladu s veterinárními předpisy	Lov zvěře: ošetření zvěřiny a nakládání se zvěřinou
orientuje se v preparaci loveckých trofejí	orientuje se v preparaci loveckých trofejí	Lov zvěře: lovecké trofeje a jejich preparace